

או.

מדינת ישראל

הכנסת

פרוטוקול מס' 40/ג

מיטיבה של ועדת החינוך והתרבות, שהתקיימה ביום ד', ט"ו באייר, תשי"ד - 19.5.54, בשעה 08.45.

גיכחן:

- חברי הוועדה:
 - ט. פרסיץ - ניו"ר
 - ס. ארם
 - ח. בוגר
 - ש. כפדיח
 - ד. נצר
 - ד. צברי
 - א. דזיאל-נאור

סוזמנים: ד"ר אבידור - סגן מנהל משרד החינוך והתרבות; סר שריד - סגן מנהל משרד החינוך והתרבות

געררן:

- ס. אונא
- ז. בן-יעקב
- א. ברטן
- ק. כחנא
- א. כלפון
- י. סטילבסקי
- י. ס. רוזנברג
- א. רימלט

סדר-היום: א. תשובות ספי בניני משרד החינוך; ב. שונות.

=====

היו"ר ש. פרסיץ: נשמע עתה מפי ד"ר אבידור תשובות על שאלות.

ד"ר אבידור: בקשר לחג האחד במאי נשאלו שלושה סוגי שאלות: (א) ענין הנפת הדגל האדום על בתי-ספר; (ב) השתתפות סורים על ביהמ"תם בחגיגות האחד במאי; (ג) לימוד הנושא של האחד במאי בבתי-הספר.

אשר להנפת הדגל האדום על בניני בתי-ספר, הרי ידיעות מפורשות על-כך נתקבלו רק בקשר למוסד אחד - אזור מתל-אביב כתב לנו, כי על בית-הספר התיכון החדש הונף דגל אדום. מולט ביהמ"ת-הספר הזה איננו בית-ספר מסלכת, וזה מוסד פרטי. אינפורמציה מדוייקת על מקרים אחרים לא קיבלנו, וראינו רק בעתונות ידיעות בלליות בקשר להנפת דגלים אדומים מעל לבניני בתי-ספר. הגיעו אלינו שמועות שבאחד מבתי-הספר ברחובות הונף דגל אדום, אך סורי המוסד מיד הורידו אותו. אם יגיעו אלינו פרטים נוספים מיד ננקוט באמצעים. אמנם אמצעים חוקיים עדיין אינם עומדים לרשותנו, אבל על-כל פנים הנפת דגלים אדומים מעל בתי-ספר היא בוודאי בניגוד לרוח חוק החינוך המסלכתי.

או.

ד"ר אבידור: אשר להסתתפות סורים ותלמידים בחגיגות האחד במאי - גם במקרה זה קיבלנו ידיעות רק על סני טוסדות שהסתתפו בחגיגות. הדבר קרה בבית-ספר בגאר-טבע ובבית-ספר בגבעתיים. פנינו בקשר לזה אל טפקא הסחנות, כי ברור שההסתתפות בחגיגות האחד במאי היא בניגוד לרוח חוק החינוך הסמלתי ובניגוד לתקנות.

אשר להוראת הנושא של האחד במאי בבתי-הספר - בנוסח הראשון של תכנית הלימודים לבתי-הספר הסמלתיים היה הצעה להוראת הנושאים של ימים מיוחדים, כגון כ"ז בניסן, י"א באדר ועוד, וביניהם נזכר גם יום האחד במאי. אולם בתכנית הלימודים הסולמסת שהופצה הופיע תיקון, ונאמר שם שהוראת הנושא של האחד במאי היא רשות בלבד. על-כל-פנים אין איסור על הוראת הנושא של האחד במאי, אולם בתנאי שהסורים יורו את הנושא הזה בצורת הסברה ולא בצורת תעמולה פוליטית. אם מורה ינצל הזדמנות זו או אחרת כדי לנהל תעמולה פוליטית לטובת סיטו, הרי יחרוג על-ידי כך מסגרות ההסברה ויעבור על תקנות למניעת תעמולה סימפרסטור. נכון הוא שמורה יכול לנהל תעמולה גם בעת הוראת נושאים אחרים ולא בעת הוראת הנושא של האחד במאי בלבד.

חה"כ בוגד שאל באם אין מסדר החינוך מתכוון לשלוח הוראות על אופן ביצוע תכנית הלימודים. התשובה היא כי מסדר החינוך חושב לשלוח הוראות, בעיקר לגבי תכנית הלימודים לכיתות ה' - ח', שסם דרושה למורים הדרכה רבה מאד, מפני שבכיתות אלו קשה יהיה לגשר בין המציאות לבין מה שנקבע בתכנית הלימודים. תוקם גם ועדת קבע אשר תטפל בעיות אלו.

חה"כ רזיאל-נאור שאלה האם בהנהגת החינוך הסמלתי אפשר להסתפק בסנינוי השלט שמעל בית-הספר, ומה בדבר ספרי הלימוד. ברור שלא די בסנינוי השלט, הסמל והדבל בלבד, אם כי גם בה אין לזלזל. אבל טוב, שכל עוד לא יהיו ספרי לימוד מתאימים קשה יהיה לבצע את תכנית הלימודים הסמלתיים. אבל - כפי שאמר שר החינוך בוועד החינוך - אי-אפשר לכתוב ספרים על-פי פקודה. ולא זו בלבד, אלא ישנו גם חשש מצד הסו"לים, מפני שהודעת תכנית הלימודים שהופצה היא רק למטח שנתיים לסם בסיון. על כן חוששים הסו"לים להוציא ספרי לימוד המתאימים לתכנית הסמלתיים, ואנו רוצים לפנות אליהם בבקשה שיוציאו אולי חוברות במקום ספרים. טוב, שספרי הלימוד הנוכחיים אינם מתאימים לתכנית הסמלתיים, כי הם חוברו על-ידי אנשי הזרמים.

חה"כ רזיאל וגם יושבת-הראש שאלו מדוע לא נתפרסמו עדיין התקנות בדבר האיסור לנהל תעמולה בבתי-הספר הסמלתיים. יכולת לענות על כך תשובה פורמלית גרידא ולומר, כי לפי סעיף 34 לחוק החינוך הסמלתי חייב שר החינוך להתקין תקנות בקשר ל-8 עניינים שונים והתקנת התקנות לאיסור תעמולה היא סעיף הסמנה האחרון בסעיף 34. אולם הטעם לאמיתו הוא, כי מסדר החינוך עובד כבר חדשים על התקנת התקנות לאיסור תעמולה, אולם מציאת הנוסח המתאים לתקנות אלו אינה קלה כלל ועיקר. ראשית, נאמר בסעיף 19 לחוק החינוך הסמלתי, כי אסור לנהל תעמולה גם מחוץ לכתלי בית-הספר. כמו כן, יש להגדיר בתקנות מה זאת מפלגה, ארגון וכו'. כן נאמר בפירושים לחוק החינוך הסמלתי, כי חינוך סמלתי פירושו חינוך שאין לו כל זיקה למפלגות, לארגונים ולעדות. גם כאן סמון קושי עצום, כי לא נאמר "זיקה פוליטית" אלא "זיקה", ונוסח זה פוגע באופן חסור מאד בכל ארגון נשים העוסה או מלאכתו באמונה לטובת בני-הילדים. אבחנו עצמנו מעובינים בכך שהארגונים השונים יעזרו לנו בכל יכולתם. הסנהל הכללי של מסדר החינוך שלח לפני חדשיים וחצי חוזרים לספקים מחוזות, למנהלים ולטורים. והביא לתשומת-לבם את קיום הזיקה לאיזה גוף שהוא, בהתאם לנאמר בפירושים לחוק החינוך הסמלתי. על-כך נתקבלו במסדר החינוך סכתבי מחאה רבים - לא תמיד בסגנון חינוכי בצורת - פהם טוענים הכותבים, כי מסדר החינוך עומד להביא כליה על החינוך בארץ ועל הסעד הניתן לילדי בתי-הספר.

עלי-כל-פנים, במסך חדשים רבים, דנו במסדר החינוך על נוסח התקנות, ועתה אנו מקווים כי תוך חודש ימים תובא ההצעה לוועדת הקבע של ועד החינוך. בתקנות אלו נשתדל למצוא פתרון לבעיות רבות שמתעוררו כאן בוועדה, בתקווה שלא נזיק על-ידי כך לפעולות רבות וברוכות.

או.

ד"ר אבידור:

הה"כ ברטן שאל אם אין סר החינוך חשוב להתערב בענין תקנות הבחינות של הטכניון. התשובה היא שאין לסר החינוך כל רצון להתערב ברוב זה, שהוא בתחום החופש האקדמי של המוסד, וכן לא חוקק על-ידי הכנסת חוק המאפשר התערבות בענייני הפנימיים של מוסד אקדמי.

שאלת-הראש שאלה על המצב בכוחות-הוראה, ואף מסרה נתונים סטטיים, דברים אלה ידועים לנו והם כאובים מאד. הזכרת כבר בוועדת החינוך שליו, מתוך 8000 מורים בבתי-הספר היסודיים, טחציתם הם מורים בלתי-מוסמכים הפסולים להוראה ובסום ארץ תרבותית מתקנת לא היו מוסים להם לעסוק בהוראה, אלא שאז גם לא היו מחוקקים חוק חינוך חובה, בכל זאת יש לציין, כי מדי שנה בסנה מנחנו מספרים את המורים הפסולים ביותר, משתקד פיטרנו מסיבות פדגוגיות 150 מורים, אבל ברוב לנו שעוד מורים רבים העוסקים כיום בהוראה אינם סטטיים לתפקידם.

שאלת השאלה מה אנו עושים לסיפור המצב ברוב, כי אין אנו יכולים לשחרר מתפקידם את כל המורים הבלתי-סטטיים, כי לא רק שלא נוכל למצוא בטקום מורים אחרים, טובים יותר, אלא שאף אם כל המורים הבלתי-מוסמכים ימשיכו להורות נעמוד בפני סכנה, שנתיים בפני החומר החור בכוחות-הוראה, בשנת הלימודים הבאה נהיה זקוקים למורים ל-800 משרות חדשות בבתי-הספר היסודיים, מבין בוגרי הסמינרים נקבל כ-500 מורים, זאת אומרת, שכדי למלא את המשרות החדשות נהיה זקוקים ל-300 מורים נוספים וכן בצטרף עוד כ-150 מורים אם נרצה לפטר מספר זה של מורים הפסולים להוראה מבחינה פדגוגית.

בין הגבנות המצב טוב יותר, כי המחזור של הגבנות כולל כל שנה כ-400 איט וסטפר זה של בוגרות עונה פחות או יותר על הדרישות, יתכן שלטם סיפור מצב כוחות ההוראה בבתי-הספר היסודיים נוכל להעזר בגבנות על-ידי כך שנעביר חלק מהן להוראה בכיתות.

עתה אנו מטכסים עצה כיצד להתגבר על מחסור במורים בשנה הבאה ובעיקר בשנים הבאות. אנו סבורים כי בשנה הבאה נוכל בדרכים טובות להתגבר במידת מה על המחסור במורים, אנו מקווים, כי נצליח עוד לאחר כיתות קטנות הקיימות בישובים טרוחקים, דבר זה חשוב לנו לא רק מבחינת החסכון בכוח-אדם, כי אם גם מבחינה תקציבית.

כן מנהלים אנו מטא-וטתן עם הסדרות המורים בדבר ביטול המסרה של 24 שעות לשבוע לסורה בסואה, ובדצוננו להעמיד את המסרה השלמה על 30 שעות הוראה לשבוע. אם נצליח להגדיל את מספר השעות למסרה יביא דבר זה לחסכון במאות אחדות של מורות, יתכן שכמה משרות מורות תפוטנה סן ההוראה בגלל תוספת השעות, אבל דעתנו היא שבגלל המצב הכלכלי הקשה הסודר עתה בארץ הן תחזורנה לעבודה תוך שנת-שנתיים. על-כל-פנים אין עוד ארץ בעולם בה עובדות המורות הנסואות רק 24 שעות בשבוע. אין כל הצדקה לנהוג זה, בעיקר לאור העובדה שבנות בסואה עובדת 30 שעה לשבוע, כאשר הונהג לגבי המורות הנסואות שבוע עבודה של 24 שעות, היתה זאת אפליה לרעה, אלא שאפליה זאת תפכה במסך הזמן לפריבילגיה בגלל תוספת-היורק שהמורות האלו קיבלו. אני חושב שהמורות הנסואות תבקסנה לעבוד 30 שעה בשבוע אם נבטל להן את תוספת-היורק השלמה.

כן סבורים אנו, כי לקראת שנת הלימודים תס"ו יהיה זה סן ההכרח לביים להוראה כוחות הוראה בלתי מוסמכים, אנו חושבים לפרטם לבוגרי בתי-ספר תיכוניים בארץ, בני 24 - 36, הודעות בדבר האפשרות להתקבל להוראה. הטוענים יעברו בחינות טוקדמות בעל-פה ועם היכנסם לעבודה נדרוש מהם להכתן בחיבור עברי, בידיעת הארץ ובתולדות ישראל, אולם נודיע להם כי בחינות אלו אינן מקנות להם מעמד של מורים מוסמכים ולטם כך עליהם לעמוד בבחינות השלמה, נקווה שנוכל למסוך אנשים בצורה זו, והתנאים הכלכליים כיום יסייעו בידינו. כן נשתדל למסוך להוראה אנשים בעלי השכלה תורנית עברית.

אז.

ד"ר אבידור:

בוסף לכל אלה ברצוננו להנהיג עוד בקיץ זה בחינות אכסטרוניות להוראה. אטום קייטות כבר בחינות אכסטרוניות, אך הרטות להבחן בהן ניתנת רק לטורים בלתי-טוטטכיים הטטטטיים כבר בהוראה. אנו רוצים להרחיב טטגרת זו גם על בוגרי בתי-ספר תיכוניים עבריים שהם בני 24 וטעלה.

כמו כן, לקראת טנת הליטודים תטט"ו אנו רוצים לאפטר לטורים העובדים ביטוביים קטניים וטרוחקים ללמד טספר טעות העולה על 30 טעות, אך לא יותר מ-36 טעות לטבוע. גם בארצות אחרות ישנם טורים הטלטרדים לטעלה מ-30 טעה לטבוע.

אנו מקווים טבכל הדרכים האלו אשר ציינתי נפתור את בעיית טחסור הטורים לטנת תטט"ו. אשר לטנת תטט"ז, הרי נצטרך לפתוח טנת תטט"ו קורט טנתי לבוגרי בתי-ספר תיכוניים עבריים שהם לפחות בני 24.

יתכן כי גם הצבא יגדיל את טספר הלומדים בטטינרים טלו.

כן חוטבים אנו על סיטוט ההצעות שהוטטטעו כאן בוועדה, כגון ההצעה בדבר טטיכת תלטידים לטטינרים על-ידי טתן טטיכות. אם לא נצליח לקבל טתקציב הפיתוח את הטסף הדרוט לטט ביצוע טכניט זאת נכלול הוצאה זו בתקציב החינוך לטנת 1955/56.

אנו חוטבים לבוא בדברים עם שלטונות הצבא כדי לבקט טתם טיתנו דחיות גיוט לאלה הנכטטים לטטינרים, וטיטלחו לנקודות היטוב הטרוחקות את אותם בוגרי הטטינרים אשר חייבים להתגיט, על-טנת טיטלאו את טירותם הצבאי על-ידי הוראה ביטוביים הללו. דבר זה טכוון בעיקר לבוגרות הטטינרים. הצבא אינו טט לקראת הטדר כזה, אבל יתכן ונגיע לידי פטרה אטו. ישנם גם כיום בוגרי ובוגרות טטינרים שקיבלו דחיות גיוט ועתה רוצה הצבא לגיטט. אולי נגיע לידי הטדר טאנטיים אלה בטקום לטרת נצבא יעבדו טטן 4 טנים בהוראה ביטוביים הטרוחקים ולאחר תום 4 טנות עבודתם יעברו לטירות הטלואים, ויהיו פטורים טטירות טדיר.

חה"כ ארם ביקט לקבל רטיטת בתי-ספר אשר חגגו את האחר בטאי. אין לנו רטיטה כזאת ולכן אינני יכול להטציאה לו.

כן טאל חה"כ ארם אם קייטת בחינוך הטטלכתי כפייה טצפוננית. התטובה היא: לא. הוועדה הזאת והכטט דאגו לכך טלא תהיה כפייה טצפוננית.

חה"כ טטילונסקי טאל אם ידוע לטטרד החינוך על כך טבעת ההכנות לקראת הנחינות לקבלת טטיפנדיות טודרת הטנה בבתי-הטפר היטודיים היטטדיה, התלטידים טתכוניים לבחינות אלו בעזרת טורים פרטיים וכו' גם אלינו הגיעו יטועות כי הדברים כקטר להכנה לבחינות אינם כתיקונם; יטנה התחרות נקבלת הטטיפנדיות, הטירים והטנהלים אינם נוקטים באטטעים חינוכיים, הם טארגונים כבר בראטיט טנת הליטודים קבוצות תלטידים וטכנינים אותם לבחינות ואף דורטים טטלום טטורת זה. נטתדל טטקרים כאלה לא ייטנו טטנת הליטודים הנאה.

חה"כ צברי טאלה טה ארע בבית-הטפר התיכון העירוני א' בתל-אביב. בענין זה הוטטה טאילתה על-ידי חה"כ נצר וטר החינוך בוודאי יענה עליה הטבוע או בטבוע הבא. הטקרה טקרה בבית-ספר זה הוא טעיריית תל-אביב טינתה, בהטכטת הפיקוח, טגן טנהל חדט. הטורים לא רצו בו ועל רקע זה פרצו טכטוכיים ביטום לבין טגן הטנהל החדט. התלטידים ניצלו הזדטנות טל ביטול טיול טצריך היה להערך באותו זטן וטבתו טטן יום אחד. עתה טינתה הטתדרות הטורים ועדת חקירה הטבררת את הענין כולו. בדרך כלל הנוהג הוא שהבעלים טל בית-ספר - בטקרה זה עיריית תל-אביב - מציעים טועמד למנהל או לטגן טנהל הטוסד ונועזים בטטרד היטודי. גם יטיריית תל-אביב נועצה בטקרה זה בטטרד החינוך וקיבלה טן הפיקוח וטות לטינוי.

היו"ר ט. פרטיץ: נוסף לכל התכניות ש"ר אבידור סיפר עליהן ברצוני לסאול מדוע אין מסרד החינוך עושה דבר כדי להכסיר להוראה בנתי-הספר שלנו את אותם הטורים, בעלי הסכלה תיכונית ואפילו הסכלה גבוהה, שהם עולים חדשים ואינם סולטים עדיין בספה העברית. אלה הם אנשים שסיססו בהוראה בחוץ-לארץ במשך שנים רבות, הם בעלי תעודות והכשרתם באולפנים הימה סוסיפה לנו כוחות הוראה חדשים וטעולים. אנשים אלה זרים כיום לארץ, הם מתגוררים במעברות או ביסובי עולים מרוחקים ואין להם כל אפשרות לקבל הספעה תרבותית עברית והם מתגוררים. זוהי גם בעיה אנושית חמורה מאד. אני חושבת שמן הראוי כי מסרד החינוך, אולי בסיתוף מסרדים אחרים, יפתח אולפנים לאנשים מסוג זה ויקנה להם את ההכשרה העברית על-מנת שיוכלו להורות בנתי-ספר בארץ.

כן ברצוני לסאול מה עושה מסרד החינוך בקשר לתתן פעורי הסתלפות לסובים שבטורים, כדי לספר את ידיעותיהם.

בקשר לסמינרים ברצוני לסאול מה נעשה בדבר מתן תמיכה ללוטדים בסמינרים. סר החינוך הודיע כי דבר זה יוסדר לקראת סגת הלימודים תס"ו.

סר החינוך הודיע לנו בוועדה זכנ נאמר גם בחוק, כי הכשרת טורים תבוצע בעתיד רק על-ידי הסטסלה, על-ידי מסרד החינוך, ולא יהיו עוד סמינרים הסוחזקים על-ידי גופים אחרים. ביפן היה קיים סמינר של הציונים הכלליים, אך לפי הוראה זו הוא אוחד עם סמינר לווניסקי. אולם כיום אנו יודעים שב"הדסים" פתח ארגון נסים - ויצ"ו - סמינר טורים שהוא בפיקוח הסטסלה. ברצוני לסאול את נציגי מסרד החינוך האם דבר זה סותר על-פי החוק.

א. רוזאל-נאור: אני רואה שמסרד החינוך נתקל בקשיים סטוייסים בניסוח התקנות בהתאם לחוק החינוך הסטלכתי. ודבר זה טוב, מפני שאותו סעיף המדבר על ביטול הזיקה של בתי-הספר אל ארגונים עותיים, ספלגות וכו' נוסח סלכתחילה באופן סעודפל סאד ולא ביטא את הדברים העיקריים. על כן יוצא מניסוח זה סאסור לבתי-הספר הסטלכתיים או לגבים לקבל צעצועים או עזרה כל שהיא טאת ארגוני נסים, אך לעוסת זאת סותר לארגונים ספלגתיים לנהל תעמולה פוליטית בבתי-הספר. דבר זה סותר, מפני שחטסו לכתוב בחוק את הסלה "טעטי", אסר היתה טבהירה את הכל. האם לאור הסציאות אין מסרד החינוך חוטב להביא תיקון לחוק החינוך הסטלכתי, הקובע את ביטול הזיקה של בתי-ספר סטלכתיים אל ארגונים טעטדיים וספלגתיים?

כן ברצוני לדעת מה תהיה האבחנה בין הסברה לתעטולה.

ס. ארם: בזמנו דיברנו על כך סאחת הבעיות החמורות ביותר של ההוראה ביסובי עולים היא שהטורים אינם גרים במקום, אלא באים לסם לטטך טעות עבודתם ואחר-כך חוזרים העירה. מה נעשה בכינון הסרטתו של הסורה במקום עבודתו, כדי סיטב בו יסיבת-קבע? אני חוטב סכל עוד לא הצלחנו להביא לידי ייסובו של הסורה במקום עבודתו, הן בטעברה והן ביסוב עולים, הרי לא פעלבו ולא כלום. אני חוטב סכדאי להקדיש דיון לבעיה זו ויס לי כמה הצעות בודון. לדעתי, נוכל בעזרת תנועת הקיבוצים ותנועת הסוטסבים לסצוא אנשים סתאימים אסר יראו את יעודם בהוראה וביסיבת קבע בכפרי עולים או בטעברות.

אסר לענין הסמינרים, אינני מבין מדוע צריכה להיות על כל סוסד גוטספוקה סטטלתית? מדוע אין גורמים ציבוריים יכולים להקים סמינרים אסר לא יהיו טטטלתיים אלא רק בפיקוח הסטסלה? (סר טביד: בטקרה זה צריכים הסמינרים להתקיים על חטבון הגופים שהקיטום.) יטנם גורטים טובים אסר עטו מלאכה יפה סאד והקיטו סמינרים סאינם נופלים בטאוסה טן הסמינרים סיטבה עליהם הגוטספוקה הסטטלתית, למטל סמינר הקיבוצים.

או.

מסיביר הקיבוצים הוא מוסד מסלתי.

סר טרני:

נכון, ועכשיו מצווים להעביר את המוסד לבאר-סבע.
זהו דבר בלתי-אפשרי; זוהי החוקת היזמה החפסית.

ס. ארם:

חה"כ רזיאל-נאור שאלה מה היא האבחנה בין הסברה לתעסולה. האם הסברת דברי עטום, הסדבר על עניינים ועסירים, לאור המציאות שלנו היא תעסולה מפלגתית? (רזיאל-נאור: לא.) אני חושב שהתשובות אטר קמה בגלל הצורך באבחנה בין תעסולה מפלגתית להסברה תביא ביום מן הימים לידי כך שיאסרו על לימוד התנ"ך.

על כן, במקום להזדקק לפירושים מפירושים סוציים על דבר תעסולה והסברה, אני מציע להסמיט מן החוק את הקעיף המדבר על איסור תעסולה בבתי-ספר. כי הוא גורם לידי מצבים סגוחכים. אני חושב שאפשר גם לסטוך על הלויאליות של הסודים.

ר. צברי:
בעקבות הצעתה של יוסבת-הראש לערוך קורסים לסודים אטר באו מחוץ-לארץ, ברצוני לומר שיטבן בארץ מורות רבות אשר עבדו בהוראה שנה, שנתיים ואחר-כך פרסו מהעבודה. עתה הן רוצות לשוב להוראה, אולם חוססות שהתרחקו מעבודתן יתר-על המידה. למורות כאלה כדאי לערוך קורסי-ערב או להוציא חומר הדרכה מתאים, אשר יטיבן טוב למציאות ההוראה וכל בעיותיה. ידוע לי, שבתקופת טלחמת השחרור עשו דבר דומה.

שמענו כאן סרוב הסודים אינם בעלי רטה רצויה, אבל למרות זאת בירוסלים, למסל, ביטלו סטום מה את ההדרכה לסודים והם סודרכים עתה רק על-ידי מנהלי בתי-הספר ועל-ידי הפיקוח המרכזי. אינני יודעת באיזו צורה מסוגל הפיקוח המרכזי להקיף את כל בתי-הספר. אני חושבת שכדאי לערוך קורסים להדרכת המורות הטובות, כדי שהן טצדן תוכלנה אחר-כך לעזור ולהדריך מורות אחרות.

קראתי ב"הד החינוך" על קריאתה של הסתדרות הסודים אל ציבור הסודים ועל החלטות בדבר היחלצות מורים למעבדות וליסובי עולים. האם מסוד החינוך מתכוון לבצע בסנה הנאה פעולה מאודגנת בכיוון זה?

בבתי-ספר רבים יטבן כיתות סקירותיהן ערוטים סכל תמונה או פלקט. הסודים מתלבטים בהטבת חומר לקיסוט הכיתות, ואני חושבת שהפתרון הטוב ביותר היה לו מסוד החינוך היה מדטיס פלקטים וחומר אחר לקיסוט הכיתות. הסודים היו יכולים להטיג את החומר בפרוטות ודבר זה היה סקל עליהם בהרבה.

בקטר לעבודתו של סר מיטון בלימוד הספה העברית, ברצוני לומר כי זוהי עבודה ברוכה ביותר. מדוע אין מסוד החינוך סעודד את המפעל הזה על-ידי שליחת חוזרים לסודים שיתמכו בטר מיטון ויעזרו לוז צעד זה היה סעודד את האיס הזה, סעוטה את עבודתו בהגדבות ובטסירות רכה.

ס. כפרי:
היתה תכנית לפתוח במוטבי עולים בבתי-ספר אזוריים. האם הוחל כבר בביצוע תכנית זו?
כמה מורים בלתי-מוטמכים קיבלו סמיכות לאחר סעמדו

בבחינות?

ח. בוגר:
ד"ר אבידור אמר כי לבני 36 - 24 תינתן האפטרות להבחן בבחינות אכסטרבניות ולאחר סיעמדו בבחינות אלו יתקבלו להוראה. אני חושב שיט לסנות את גיל הנבחנים; להוריד את המיניטום עד ל-18 ולהעלות את הניל המכסיטלי. כן אמר ד"ר אבידור סבוגרי בבתי-ספר עבריים, אטר לא לסדו בסימנה, יצטרכו לעבוד בבחינות בעברית, בידיעת הארץ ובהיסטוריה. אני חושב שהאנטים לא ילכו להוראה אם יטילו עליהם את החובה לעמוד בבחינות. לרעת, הם גם אינם צדיכים להבטן, מפני סבוגרי בבתי-ספר תיכוניים עולים בידיעותיהם על בוגרי סטינדים.

א.ו.

ח. בוגר:

כן אפשרי וגם הכרחי שבכל בתי-הספר התיכוניים, בכיתות הסביעיות והסמינריות תינתן לתלמידים האפשרות לעבור קורס להוראה. קורסים כאלה צריכים להערך בכל בתי-הספר התיכוניים, גם בבתי-הספר המקצועיים והחקלאיים, מפני שחסרם מוריים לטקציות המלאכה והחקלאות בבתי-הספר היסודיים.

כסם הצעתי להרדיר את הגיל הסינימלי בו אפשר לבטל לבחינות אכסטרניות בהוראה ל-18, כך אני מציע להעלות את הגיל המכסימלי מעל ל-36 שנה. ישנם אנשים שהם למעלה מגיל זה ועדיין לא הסתדרו במקצוע סטריים, ואם רק תינתן להם האפשרות יגשו לבחינות אכסטרניות בהוראה. עד היום דובר אמנם על צמצום מנגנון עובדי המדינה, אבל נמנעו בכל זאת מלפטר פקידים רבים, כי לא רצו להשאיר את האנשים ללא עבודה. עתה, אם ידעו סלפקידים הספורטרים, טרביט מהם בוודאי הם בני 40 ומעלה, תינתן האפשרות לעבור להוראה לאחר שיבחנו בחינות אכסטרניות, יוכלו לצמצם את מנגנון עובדי המדינה ויחד עם זאת להגדיל את מספר המורים. על כן, יש להעלות את הגיל המכסימלי מעל ל-40 שנה.

כן יש לבוא בדברים עם הסטודנטים באוניברסיטה ולהודיע שאלה מביניהם אשר יתחייבו כי לאחר סיום לימודיהם יעברו להוראה בבתי-הספר התיכוניים יקבלו בזמן הלימודים תמיכה כספית.

ד. נצר:

האם מסדר החינוך מתכוונן לפתיחת קייטנות בעונת הקיץ? האם ישנם גופים ציבוריים אשר עוסקים בזה?

היתה קיימת פעם ועדת כנסת אשר טיפלה בבעיית המלחמה נגד חינוך זר, ואף הוציאה מסקנות והמלצות, שאחת מהן היתה סכונות לסדר החינוך. הכוונה להפעלת חוק חינוך חובה נגד הורים אשר אינם מסלאים את הוראות חוק זה על-ידי כך שהם שולחים את ילדיהם לבתי-ספר בלתי מוכרים. האם נעשו איזה שהם צעדים בכיוון זה, ואם כן - האם היתה תועלת בדבר? אם לאו - האם בחוצה פעולה נוספת, מפני שבצע החינוך הזר הולך ומתפשט בקרב ילדים שהם בגיל חינוך חובה.

ה. ר"ר אבידור:

המסדר ידון בהצעתה של יושבת-הראש להקים אולפנים למורים בעלי נסיון סאינים יודעים עברית. אולם עלי לומר שהנסיונות שהיו לנו בשטח זה היו בלתי-מוצלחים ביותר.

אך יתכן שנמצא בכל זאת מועדים מתאימים ונערוך להם קורסי השתלמות. פעולת השתלמות רבה נעשית על-ידי הסתדרות המורים, אבל זה בעיקר למורים הנמצאים בערים וביסובים גדולים. קיימת גם ועדה משותפת, בה מסתתפים נציגי הפיקוח המרכזי ונציגי הסתדרות המורים, והיא מטכסת עצה ומכינה קורסים רבים. אך עד היום אין כל פעולה בכיוון זה ואין גם אפשרות לפעולה כזאת דווקא במקומות בהם היא דרושה ביותר - ביסובי עולים מרוחקים. עתה יש לנו תכנית סטריימת לעריכת השתלמות אף למורים הנמצאים ביסובים מרוחקים, ומר שריד יספר עליה.

אשר לאיחוד סטינורים, הרי ש החינוך בתשובה לסאילתה על שני סמינרים - סטינור של איחוד הקיבוצים והקבוצות ברמת-רחל וסטינור הקיבוצים בתל-אביב - הודיע לפני שנה כי סטינורים אלה יוכלו להשאר בתל-אביב ובירושלים שנה אחת בלבד ולאחר מכן עליהם לעבור למקום אחר, בכל אופן לא להמצא בעיר. סטינור איחוד הקיבוצים והקבוצות ברמת-רחל הודיע לנו כי הוא עובר בתום השנה לבית ברל. סטינור הקיבוצים בתל-אביב הודיע לנו בראשית שנה זו כי הוא מערער על החלטתנו. על-כך כתבנו להנהלת הסטינור שאם ברצונם להשאר בתל-אביב עליהם להתמוג עם בית-הספר לחינוך שיוקם בתל-אביב, או להיפך למוסד בתוך כפיקוח מסדר החינוך.

סר החינוך הודיע סמוכות מרחקים להכשרת מורים יהיו של המדינה בלבד. אבל אין החוק אוסר להקים מוסד להכשרת מורים, ומסדר החינוך רק יכול שלא להכיר במוסד שהוקם. כאשר פנתה אלינו הנהלת "הדסים" וכיקסה לפתוח מוסד להכשרת מורים הודענו לה שמוסד זה, אם יוקם על-ידיה, לא יהיה מוסד מוחזק, מפני שאין המדינה מעוניינת לפתוח במקום זה סטינור למורים. גם הקמת מוסד נחתך במקום זה אינה באה בחשבון הן בשנת כספים זו והן בשנת הכספים הבאה, אולם אם הסטינור שיוקם על-ידם יעסיק מורים כפי שאנחנו באשר ואף יקבל את התכנית שלנו נדון בדבר מתן תמיכה ל"הדסים",

או.

ד"ר אבידור:

למטכורת הטורים, אך לא להחזקה. הנהלת "הרסים" פרסמה בטודעות כי המוסד שלהם להכשרת טורים הוא בפיקוח מסרד החינוך. אולם פיקוח מסעם מסרד החינוך הוא חובה ולא זכות.

חה"כ רזאל-נאור דיברה על הצעת תיקון לחוק החינוך המסלכתי בדבר הזיקה של בתי-ספר אל ארגונים וכו'. מסרד מסרד החינוך לא תבוא כל הצעה כזאת כל עוד לא ניתנה המסרד למלא את אשר הוטל עליו על-ידי הכנסת וראה שהדבר הוא בלתי-אפשרי. מסרד החינוך מתלבט עדיין בבעיה זו, אך מקווה למצוא דרך לפתרונה.

אשר לאבחנה בין הסברה לתעמולה, הדי הדבר תלוי באמת בזה באיזה אור מעמיד המורה את הדברים שהוא מביא בפני הילדים. אנחנו מתקשים עדיין להסדיר ענין זה בתקנות, אבל גישתנו היא שהמורים אינם עבריינים. אנחנו מעונינים שהמורים יבינו מהו ההבדל בין תעמולה להסברה. אולם אם ימצאו מורים בודדים אשר בכוונה ירצו לסל תעמולה במטרה של הסברה, יוטלו עליהם קנסות ואם בכל זאת ימשיכו במעשיהם נגד החוק נדע להפטר מהם.

לדברי חה"כ צברי בקשר עם החזרת טורות ומורים אשר כבר זמן רב לא עסקו בהוראה עלי לומר, שבזמן אחרון ישנה באמת נהירה בכיוון זה ויתכן שדווקא כאן פעולה מאורגנת כדי לקרב את האנשים האלה לעבודתם.

אשר לענין הדרכת מורים והמצאת חומר מודפס, אין מסרד החינוך יכול לקחת על עצמו את התפקיד של מו"ל. אולם בהזדמנות זו ברצוני להודיע לוועדה, שבשבוע הבא תיפתח סוף-סוף המרכזיה הפדאגוגית, והיא תימצא לעת-עתה כבנין מסרד החינוך. במרכזיה זו נמצא חומר שהוא פרי עבודה של 30 שנה בארץ. הקמת המרכזיה תאפשר למורי ירושלים לקבל הדרכה במקצועות השונים, בעיקר במלאכה. בשטח זה אנו מקווים גם להעזר בסיוע המוגס לנו בתוקף "סעיף 4".

חה"כ צברי שאלה מדוע אין מעודדים את פעולתו של מר מימון. ראשית - מפעלו של מר מימון מקבל עידוד מסרד החינוך, אלא מר שקד, בהופיעו בפני הוועדה, מסר כי מפעל זה עולה למסרד החינוך כסף רב, הואיל והוא מסלם את כל הוצאות הנסיעה של אלה המסתתפים במפעל זה. אני רואה במפעל זה עבודה יותר ברוכה למלמדים מאשר ללומדים. מסרד החינוך מעודד מפעל זה בגבולות האפשרי. במפעל מימון לוקחים חלק לא מורים, כי אם תלמידי בתי-ספר תיכוניים, תלמידי סמינרים ומטודגטים. אינני חושב שמר מימון יוכל להשתלט על המפעל אם היקפו יוגדל, ודעתי היא שאם נבביר את תמיכתנו במפעל נצטרך להוציא את הנהלתו מידי מר מימון.

את מספרי הטורים הבלתי-מסומכים שקיבלו סמיכות אביא בפעם הבאה.

חה"כ בוגר עידוד על בחינות בטקצוע עברית לבוגרי בתי-הספר התיכוניים בארץ. אבי רוצה לתקן כאן, כי הכוונה לא לבוגרי בתי-ספר תיכוניים בארץ, אלא בחוץ-לארץ. לבוגרי בתי-הספר התיכוניים בארץ יהיה רק קולוקויום.

אשר לגיל המועמדים למסרת מורים בלתי-מוסמכים, הדי קבענו את גיל 22 בתור גיל מינימלי. מפני שרצוננו שאלה שהם למטה מ-22 שנה ילכו לסמינרים. אנחנו בוכים כיום סרה על דמתם הירודה של אלפי מורים, ולכן אין כל טעם להגדיל עוד את מספר המורים הבלתי-מוסמכים. עלינו לדאוג לא רק למספר מורים מספיק, אלא גם לרמת מורים ראויה לשמה. בחוץ-לארץ, למשל, ישנה כיום מגמה להאריך את ההדרכה למורים ולהעמידה על 4 שנים. קרן פורד הודיעה כי תעמיד סכומי כסף גדולים לרשות אותה הטדינה בארצות-הברית אשר תנהיג הדרכה של חמס שנים לבוגרי בתי-ספר תיכוניים הרוצים להיות מורים בבתי-ספר יסודיים.

הגיל של 36 שנה הוא הגיל המכסימלי כדי להתקבל להוראה ללא הסמכה, אולם נקבל ברצון אף אנשים למעלה מגיל זה אשר עמח בבחינות אכסטרגיות להוראה והוסמכו.

או.

ד"ר אבידור: אנו מקווים להקים בבתי-הספר התיכוניים מגמות פנאגוגיות, אבל כשם שהמגמה החקלאית בגימנסיה "הרצליה", למשל, אינה באה להכשיר חקלאים, אלא רק לסוך את התלמידים לעבודה זאת, כך גם המגמה הפדאוגית צריכה רק לעודד בתלמידים את הרצון להמשיך אחר-כך בהוראה. אין אנו רוצים שטורי בתי-הספר היסודיים יהיו בעלי השכלה תיכונית בלבד.

אשר לענין הקייטנות, מסרד החינוך פנה כבר לרשויות המקומיות ולמטורדים אחרים, ואני מבין שהגב' בבלי וסר מיוחס עוטדים על המסרד בכל הנוגע לזה.

בקסר למלחמה בחינוך זר ברצוני לוטר שלא נתקלבה במסרד החינוך כל פניה רשמית בענין זה.

מר שריד: קיימים בארץ מפעלי הכשרה למורים בלתי-טוטמכים, אלא מפעולות ההכשרה אינן מקיפות את הישובים המרוחקים. החסרון הנוסף של מפעלי ההכשרה קיימים כיום הוא שההכשרה ניתנת פעם או פעמיים בשבוע, במסך שעתיים או שלוש, או בימי חופש, אלא אין הכשרה אינטנסיבית.

קיימת עתה במסרד החינוך תכנית נועזת מאד, אבל אנו מקווים שנתגבר על הקשיים ונוציאה לפועל. הכוונה היא לפתוח שני סרכזי הדרכה אינטנסיבית - אחד בבאר-שבע למורי הנגב והשני בנהלל, בבית אליעזר, למורי המרכז והצפון. לסרכזים אלה אנו רוצים להביא את אהם הסורים הבלתי-טוטמכים שהמפקחים תולים בהם תקוות, כי ישנם מורים אשר יכולים להיות כוחות-הוראה טובים, אלא שחסרה להם ההשכלה החינוכית והחברתית. בישובי עולים נמצאים מורים אשר הובאו לשם ישר מהאניה והם כלל אינם מכירים את חיי הארץ. הכוונה היא להוציא מורים אלה לקורס למשך חדשים מספר. אין עוד חחלטה סופית בדבר זמן הקורס. המרכזים יהיו קיימים במשך שנה אחת, אך לא ידוע אם יוכסרו בהם שני מחזורים או רק מחזור אחד. מורים אשר יוצאו לקורסים יקבלו משכורת מלאה על-טנת שיוכלו לקיים את משפחותיהם, אחרת לא בצליח למצוא מועמדים לקורס. הבעיה היא, איפוא, למצוא להם ממלאי-מקום מבלי שנוכל לשלם לממלאי-מקום אלה משכורת. מתנהל משא-ומתן עם הצבא במטרה של שליחת אנשי צבא, מעין בח"ל, ממלאי-מקום למורים שיצאו לקורס. כן מתנהל משא-ומתן עם מסרד הבטחון בדבר סיגור אנשים, שחייבים להתגייס, לבתי-ספר בישובי-עולים כדי שימלאו את מקום הסורים היוצאים להכשרה, וההוראה בישוב-עולים תיחשב כשנת שירות.

כן מתנהל משא-ומתן בינינו לבין מרכז המורים, ואם כי הצענו לכלל הבנה עם מרכז המורים איננו יודעים מה תהיה עמדתם של המורים. נושא המשא-ומתן הוא שבת-הספר הגדולים והוותיקים בעיר ובמושבות יאמנו בתי-ספר בישובי-עולים. נביח שבת-הספר ע"ש אחזיהעם בתל-אביב יאמץ לו בית-ספר במקיה. עד היום התבטא האיטוץ בשליחת ספרים בלבד. אולם אנו רוצים שבת-הספר המאמץ ישלח לבית-הספר בישובי-עולים מורה אשר ימלא את מקום המורה שיצא לקורס השתלמות. ברור, שבת-הספר המאמץ לא יוכל לשלוח מורה לשנה תמימה, ועל-כן ישלח שניים או שלושה מורים בשנה. המורה אשר ישלח לישוב-עולים יקבל את משכורתו מבית-הספר הקבוע שלו ובעת העדרו מבית-הספר ימלאו את מקומו מורים אשר נשארו במקום. זאת אומרת, שתכנית זאת צריכה להקיף עשרות רבות של מורים, והיא תהיה ביטוי מוחשי מאד לעזרת חברים ולעזרה לחינוך בכלל.

מורים אשר יצאו לקורס השתלמות יצטרכו להתחייב שישובו לכפר, מפני שהמשכורת הניתנת להם בעת הקורס היא הלואה שצריכה להפרע על-ידי עבודתם בכפר לאחר סיום הקורס. אם איזה שהוא מורה לא יעמוד בהתחייבותו וירצה בכל זאת לעבור לעיר, יצטרך לשלם את כל ההוצאות שהיו למסרד החינוך בעת הכשרתו.

הינ"ר ש. פרסיץ: מה יקרה אם מורה, לאחר שעבר קורס השתלמות, ירצה לעזוב את הארץ?

מר שריד: אפשר לעכב את יציאתו עד אשר יפרע את חובותיו למסרד החינוך.

או.

מר שריד: אף כי השתדלנו לצמצם על האפשר את ההוצאות המסוערות של תכנית זו, הרי עם ביצועה נעמד בפני הוצאות כספיות לא קטנות. ראשית, נצטרך לשלם אש"ל לאותם המורים מבתי-הספר הגדולים והוותיקים אשר יבואו למלא את מקום המורים היוצאים לקורס. אנו מניחים כי לסם תשלום אש"ל בלבד ניוקק ל-120,000 ל"י לטובה. כן יטבן הוצאות של קיום הקורסים וקיום התלמידים. אמנם נוכח הטשכורתם סכום מסויים עבור הפנימיה בה יגורו בעת הקורס ועבור האוכל, אבל למרות זאת נצטרך לסם ביצוע התכנית כ-150,000 לירות. בתקציבנו לא נמצא סכום כזה. שר החינוך החליט לפנות בקשר לזה למחלקת ההתיישבות של הסוכנות, אשר רואה מפעל זה כחשוב מאד. אתמול התייקמה כבר פגישה עם ד"ר יוספסטל, אבל הוא הפנה אותנו לשר האוצר.

אם נתגבר על הקשיים הכספיים, אני מאמין שהתכנית תצא לפועל. בבאר-טבע מצאנו כבר שיכון לתלמידי הקורס, כי עיריית באר-טבע פנתה למשרד העבודה וביקשה ש-5 או 6 בתים מתוך השיכון הסטטלתי שנבנה עתה לא יימסרו לדייריהם אלא יוקצבו לתלמידי הקורס. טנהל משרד העבודה נתן את הסכמתו לזה.

בבית-אליעזר אשר בנהלל ישנה פנימיה והיא תועמד

לרשותנו.

אמנם נכון שביצוע התכנית, או יותר נכון שליחת מורי בתי-הספר בעיר לישובי-עולים, תפגע בבתי-הספר הוותיקים האלה, אבל כאשר אנו שוקלים זה לעומת זה, את ההפסד מצד אחד ואת הרווח מצד שני, אנו רואים כי הרווח עדיף.

יתכן שבשלב מסויים של ביצוע התכנית יפנה שר החינוך ויבקש את עזרתה של ועדת החינוך והתרבות כדי שתשפיע על גורמים שונים, ובעיקר על אותו הגורם שצריך לתת את הכסף, כי הכסף מוכרח להמציא

היו"ר ש. פרסיץ: מה גורלה של הפניה להנהלת הסוכנות שתספק שיכון למורים אשר ירצו להשתקע בכפרים?

מר שריד: מטעם הסוכנות ניתנה לנו הבטחה שכל מורה אשר ירצה להשתכן בכפר יקבל שם שיכון. לעת-עתה היו רק שתי בקשות לשיכון. פנינו לסוכנות, בהסתמך על סכתבה של מחלקת ההתיישבות, וקיבלנו תשובה שהענין נמצא בטיפול.

א. רזיאל-באור: הייתי רוצה לדעת כמה היו מסתכמות הוצאות תכנית ההשתלמות, אילו במקום המורים היוצאים לקורס היו מעסיקים מורים חדשים ולא מורים מבתי-ספר בעיר? אני שואלת זאת, מפני שלדעתי הזעזועים שייגרמו לבתי-הספר בעיר אשר ישלחו מורים לישובי-עולים וכן הזעזועים שייגרמו לילדים בישובי-עולים אשר מוריהם יתחלפו פעמיים או שלוש פעמים בשנה יהיו גדולים מאד.

מר שריד: אני חושב שההבדל יתבטא ב-150,000 לירות לעומת התכנית של משרד החינוך.

ד"ר אבידור: לדעתי ההבדל יהיה הרבה יותר גדול מזה.

מר שריד: גם למורים החדשים נצטרך לתת אש"ל, מפני שברור כי הם לא יעברו לכפרים עם משפחותיהם. זאת אומרת, כי ההפרש בין תכניתנו לבין הצעתה של חה"כ רזיאל-באור יתבטא לפחות ב-250,000 לירות. כן לא נוכל למצוא 100 מורים חדשים. אני מודה אמנם שביצוע התכנית יגרום קשיים גם למורים העוברים לכפרים וגם למורים היוצאים להשתלמות.

ד. צברי: האם אין אפשרות להעזר בתלמידי הסמינרים בתור ממלאי-מקום למורים המשתלמים?

מר שריד: לא, הם צריכים ללמוד.

או.

מר שריד: אשר לישיבת קבע של הסורים בישובי-עולים, קיים הסכם בינינו לבין מרכז הסורים בדבר פניה מצדנו אל הסורים המנוסטים והמוסמכים שיצאו לישובי-עולים. כן הסכים מרכז הסורים לכו, כי במקרה וקריאתנו לסורים להתנדב לא תשא פדי. נוכל להסיל על הסורים חובה לצאת לישובי-עולים. אנו פונים עתה אל מפקחי המחוזות בבקשה שימציאו לנו רשימות סורים אשר אותם, במקרה הצורך, אפשר יהיה לחייב ביציאה לכפר. החלטתנו היא שאנו מוכרחים לגייס לקראת שנת הלימודים הבאה מספר מסויים של סורים מנוסטים ומוסמכים, כדי שבכל בית-הספר בישובי-עולים יהיה לפחות מורה אחד אשר יוכל לנהל את בית-הספר מבחינה מנהלתית-רוחנית. אם נצליח לגייס 80 - 70 סורים תהיה בזה התקדמות גדולה מאוד.

בעיית המלחמה בחינוך זר. יש לנו מכשירים חוקיים אשר באמצעותם אפשר להוציא תלמידים מן המיסיון, אלא שלעת-עתה החלטנו לא לעשות זאת. כידוע, בתל-הספר של המיסיון לא קיבלו פטור והם אינם בתל-ספר מוכרים; אין להם כל סטאטוס. על כן, אם אשר שולח את בנו לבית-ספר זה עובר עבירה על חוק חינוך חובה. אולם החלטנו לעת-עתה לא לתבוע הורים על עבירות אלו, ולא מפני שמשרד החוץ התנגד לכך. הסיבה היא אחרת. המיסיון עוד לא פנה אלינו בבקשת הכרה, ולנו נוח יותר להשאירם בטעב כזה. מצד שני, אם יפנו אלינו ויבקשו הכרה לא נוכל לסרב להם, מפני שיש להם מורים בעלי השכלה, הם יסכימו ללמד עברית ואף ירשו למפקח מטעם משרד החינוך לבקר אצלם.

ד. ארם: שטא אפשר לפרסם גרבים את שמות ההורים השולחים את ילדיהם למיסיון?

מר שריד: ישנו ארגון העוסק בזה, אך משרד ממשלתי אינו יכול לעשות זאת.

הי"ר ש. פרסיץ: כידוע, קיימת קרן למלחמה בפעולות המיסיון, אולם לצערי, אי-אפשר להשתמש בקרן זו כדבעי, כי אין מצליחים להוציא מן המיסיון מספר רב של ילדים. והנה, לעומת זאת, יושב בלונדון שליח מטעם הרב הרצוג, הוא פונה לכל איש ולכל הסתדרות יהודית ציבורית ומבקש כסף לשם מלחמה להצלת ילדים מהמיסיון. כאשר נודע לי הדבר, עוד בהיותי בלונדון, כתבתי לרב הרצוג כי ישנה פעולה טאורגנת למלחמה במיסיון.
את המכתבים בנדון אעביר למשרד החינוך.

לדעתי, חייבים אנו לדון בקרוב בבבעיית בני-הילדים. אני רוצה לציין כי כלהתוספת לתקציב שלנו עומדת בסימן שאלה. כידוע, ישנן שתי רזרבות לתקציב: אחת - רזרבה רגילה והשניה - רזרבה אשר תיווצר על-ידי קימוצים בתקציב הכללי, ואשר תגיע ל-5 מיליון לירות לערך. בהתאם להחלטתה של ועדת החינוך פניתי לוועדת השרים אשר דנה בחלוקת הרזרבה, וביקשתי לעכב את ההחלטה בדבר מתן תוספת לחינוך הגבוה ולהשאיר את שאלה תלויה ועומדת עד אשר תתבררנה כל שאלות התקציב. כן פניתי לוועדת הכפסים, וגם חה"כ כפרית פנתה באופן פרטי, בבקשה שלא תהיה חלוקת כספים המכוונת לתקציב החינוך כל עוד לא תישמע חוות-דעתה של ועדת החינוך בענין זה.

השר רוקח אמר שכאילו מתכוונים להקדיש לתוספת לחינוך הגבוה בלבד סכום של 750,000 לירות.

ד"ר אבידור: אתמול היתה ישיבה נוספת של ועדת השרים והעלו את הסכום הזה.

מר שריד: בתקציב קיים מעין בלתי-אכזב מכספי הרזרבה וכל המשרדים בונים על זה. אבל אני רוצה להזכיר, כי בתקציב הרגיל של משרד החינוך אין אף פרוטה לכיסוי הוצאות הגידול הטבעי וכיסוי הוצאות שתיינה אם הסורים לא ימכינו להורות טעתיים נוספות בטבוע.

או.

לענין האופרה

היו"ר ש. פרסיץ: כזכור, מינינו ועדת מסנה/שבה היו צריכים להסתתף גם שני חברים מוועדת הכספים. אולם טר גורי אטר לי שאינו גורס כי ועדה יכולה להרכיב ועדת מסנה שתהיה מורכבת מחברי שתי וועדות, והפנה אותי לחה"כ בר-רב-האי. הסכמתי עם חה"כ בר-רב-האי שבוועדת מסנה ישתתפו שני אנשים שהם גם חברים בוועדת הכספים. חה"כ אריאב כבר נתן א הסכמתו להסתתפות בוועדת המסנה, והחבר השני המוצע הוא חה"כ הרצפלד, אטר לא הסכים עדיין. חה"כ רוזיאל-נאור אמרה שחה"כ בדר טוכן להיות חבר בוועדת המסנה, ועל-כן, אם חה"כ הרצפלד לא יסכים להסתתף בוועדה, אני מציעה שנקבל במקומו את חה"כ בדר, אם אין לטיעת ספא"י מועמד אחר במקום חה"כ הרצפלד.

ד. נצר: אברך זאת בטיעה ואמסוד את תשובתי ליושבת-הראש תוך שעות מספר.

ה ח ל ט ה

יושבת-הראש תסתין לתשובתה של טיעת ספא"י ובגתאם לכך תרכיב את ועדת המסנה לענין אופרה, מבלי שתצטרך לקבל מוועדת החינוך והתרבות איסור נוסף להרכב הוועדה.

היו"ר ש. פרסיץ: עברתי כבר על רסימת החובות של האופרה וכן ראיתי את הצעותיה של הגב' דה-פיליפ למציאת מקום חדש לאופרה. ישנה הצעה למקום שאינו קסור ב"הביטה, מקום טכובד סאד, אטר צריך למסוד לי את תשובתו עוד היום. אם התשובה תהיה חיובית אני חושבת שאפשר יהיה להציל את האופרה.

ד"ר אבידור: הסבוע נתנו לאופרה 2,000 לירות.

היו"ר ש. פרסיץ: נתקבלה בוועדה פניה מטעם המכון לחינוך מוסיקלי בבתי-הספר היסודיים. כותבי הסכתב מתאוננים על-כך שקיים מס מותרות על כלי הקסה ועל חלילים, וכדי לקבל פסוד מסס זה חייבים הסורים להתרוצץ שעות רבות במסרדים טונים, במקום להיות בבית-הספר. כותבי הסכתב טוענים גם שפנו בענין זה לכל מסרדי הסמסלה, בתוכם מסרד החינוך, אך לא נענו.

אני חושבת שיש להעביר פניה זו לוועדת הכספים בצירוף הטלצתה של ועדת החינוך והתרבות לשחרור כלי הקסה וחלילים מסס מותרות.

ה ח ל ט ה

הוחלט להעביר את פנייתו של המכון לחינוך מוסיקלי בבתי-הספר היסודיים לוועדת הכספים ולהטליץ בפניה על סתן פסוד מסס מותרות לכלי הקסה ולחלילים.

היטיבה נבעלה בטעה 11.15.